

Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
(Direcției politici în domeniul transportului rutier)
secretariat@midr.gov.md
roadtransport@midr.gov.md

Spre informare: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Spre informare: Ministerul Educației și Cercetării
cancelaria@mec.gov.md

Spre informare: Consiliul Concurenței
office@competition.md

Bună ziua stimați funcționari publici!

Recent am analizat anunțul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu privire la consultarea publică a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (ajustarea legislației în domeniul transportului rutier) - nr. înregistrare Cancelaria de Stat: 723/MIDR/2023, publicat pe portalul consultărilor publice (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-ajustarea-legislatiei-in-domeniul-transportului-rutier/10440>), ca rezultat consider oportun și necesar să intervin cu unele propuneri constructive.

1. Problema educațională/ocupatională în domeniul transportului rutier.

În calitate de absolvent al Facultății Inginerie Mecanică, Industrială și Transporturi al Universității Tehnice a Moldovei, vă informez despre o problemă majoră cu care se confruntă domeniul transporturilor.

Din momentul absolvirii universității, mulți colegi de-ai mei au efectuat tentative de angajare în câmpul muncii anume în domeniul pe care s-au format ca studenți și absolvenți, însă cu părere de rău au constatat faptul că în domeniul transporturilor acced persoane din alte domenii, care nu au tangență cu transportul și anume prin faptul admiterii acestora pentru efectuarea unor cursuri de instruire de 1-2 săptămâni în cadrul unor așa numite "centre de instruire". Apare o întrebare logică: **"Cum poate un centru de instruire cu o programă de 1-2 săptămâni să substituie cunoștințele de formare obținute de către un student în perioada de 4 ani la o universitate acreditată?"**. Răspunsul e simplu: **"Un business de 2 bani și o evidentă discriminare!!!"**.

Consider că centrele de instruire trebuie să efectueze formarea personalului pe bază de programe de instruire pentru anumite categorii de specialități din domeniul transportului rutier, adică conducători auto, taxatori, expert stație de inspecție, etc., iar ceea ce ține de manageri în transport această profesie poate fi formată doar în cadrul unor instituții superioare – adică prin emiterea inginerilor în transport. În prezent, această inechitate față de persoanele cu studii superioare în domeniul transportului, se datorează prin faptul că articolul 43 alineatul (12) litera a) din Codul Transporturilor Rutier nr. 150/2014, stabilește că **"candidații pentru funcția de manager în domeniul transporturilor rutiere sunt admiși la susținerea testului-grilă sau la instruirea profesională, după caz, dacă dispun de diplomă de studii superioare în domeniul juridic (!), economic (!) sau tehnic ori diplomă de absolvire a unei instituții de învățământ profesional tehnic post secundar și post secundar non terțiar, cu specializarea în domeniul tehnic auto"**.

Astfel, consider că din articolul 43 alineatul (12) litera a) din Codul Transporturilor Rutier nr. 150/2014, trebuie exclusă sintagma **"juridic, economic sau"** pentru că această creează o inechitate și discriminare în domeniul ocupațional și anume prin faptul că persoanele care au obținut studii superioare din

domeniul transportului nu se pot angaja pe domeniu de formare, iar pe de altă parte cei cu studii din domeniul juridic și economic au o vastă alegere în a se încadra în domeniile improprii studiilor obținute, ori prin analogie - eu și colegii mei în baza studiilor nu putem accede la funcțiile de procuror, judecător, expert judiciar, analist-expert economic, contabil-șef, etc.

Luând în considerare importanța problemei pe care v-am descris-o, voi urmări atent proiectul de modificare a legislației, iar luând în considerare că situația actuală din domeniul ocupațional a impus o mulțime din colegii mei să plece în străinătate pentru a-și găsi un loc de muncă (având studii superioare și de master din domeniul transporturilor - iar funcțiile din domeniul transporturi de facto sunt ocupate de juriști, economiști, filologi, agronomi, politologi, etc.), consider că propunerea înaintată va crea o echitate în domeniul ocupațional și va crea o valoare a funcției de manager în transport, cel puțin pentru viitoarele generații.

Totodată, solicit autorilor proiectului ca propunerea înaintată să fie consultată obligatoriu cu Departamentul Transporturi din Cadrul Facultății Inginerie Mecanică, Industrială și Transporturi al Universității Tehnice a Moldovei, precum și cu Facultatea Inginerie și Transporturi din cadrul Academiei de Transporturi, Informatică și Comunicații.

Propunerea: Din articolul 43 alineatul (12) litera a) se exclude sintagma "juridic, economic sau".

2. Problema concurenței neloiale care se răsfârânge asupra accesului pasagerilor la serviciile de transport rutier.

Suplimentar consider oportun de a sesiza autorii proiectului despre problema discriminatorie de acces a persoanelor la serviciile de transport rutier pe persoane prin servicii regulate.

În prezent Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014, prin articolul 39 alineatul (1¹) stabilește "În cazul transportului rutier contra cost de persoane prin servicii regulate în trafic internațional se interzice transportarea persoanelor între două puncte situate pe teritoriul Republicii Moldova".

Prevederea respectivă a fost inclusă în legislație în perioada 2018 – 2019 și probabil autorii nu au analizat efectul cu care aceasta se va răsfârânge asupra cetățenilor. Totuși, la serviciile regulate internaționale sunt antrenate în majoritatea cazurilor unități de transport mai confortabile, cu dotări mai vaste, comparativ cu unitățile de transport antrenate la serviciile regulate în trafic național. Astfel, prin introducerea prevederii prenotate supra, cetățenii au fost privați într-o oarecare parte de dreptul de a alege unitatea de transport cu care să se deplaseze, îngrădindu-se dreptul fundamental de a se deplasa liber.

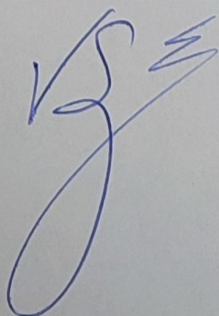
Mai mult ca atât, cel mai probabil autorii proiectului au uitat sau au mimat necunoașterea unui precedent din perioada anilor 2009 – 2011, și anume, la acel moment organul central de specialitate în domeniul transporturilor – Agenția Transporturi a emis ordinul nr. 104 din 01.06.2009 prin care a fost interzisă transportarea persoanelor în trafic național la rutele/cursele internaționale regulate (similar actualei prevederi a articolul 39 alineatul (1¹)). Ca rezultat, în afară de faptul că mulți operatori de transport au atacat în instanță respectiva decizie, la acel moment Agenția Națională pentru Protecția Concurenței a emis la data de 21.07.2011 prescripția/decizia privind anularea imediată a ordinului prenotat (a se vedea Hotărârea Curții Supreme de Justiție asupra dosarului 3ra-1499/14 din 24.12.2014). Ca rezultat, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor prin ordinul nr. 200 din 06.10.2011 a abrogat ordinul Agenției Transporturi nr. 104 din 01.06.2009, ca fiind unul ilegal cu încălcarea principiilor concurenței.

Astfel, reieșind din cele prenotate consider necesar anularea articolului 39 alineatul (1¹).

Propunerea: Se abrogă articolul 39 alineatul (1¹).

Despre rezultatele examinării propunerilor, solicit să fiu informat la adresa electronică indicată mai jos, în termeni legali.

Al vostru, **Sergiu VATAMANIUC**
Tel.: +373 79563048
Email: s.vatamaniuc@gmail.com

12.09.2023